

Vruchtbare grenzen?

Nieuwe benaderingen in levenslooponderzoek

Er is de afgelopen 50 jaar heel wat veranderd op het terrein van de relatie- en gezinsvorming. In haar oratie gaf Melinda Mills een samenvatting van de huidige kennis op dit terrein en presenteerde zij haar onderzoeksagenda waarin zij op zoek gaat naar 'vruchtbare grenzen' van het levenslooponderzoek.

Op het terrein van de relatie- en gezinsvorming is de afgelopen 50 jaar enorm veel veranderd. Het gaat hierbij zowel over het vormen van partnerschappen (denk aan partnerkeuze, samenwonen, trouwen) als om de manier waarop wij ons voortplanten (planning van het aantal en de timing van kinderen). Deze veranderingen hebben grote gevolgen, zowel voor het leven van individuen als voor de samenleving als geheel. Een belangrijke trend is bij voorbeeld dat vrouwen nu hun eerste kind veel later krijgen dan vroeger, zo rond hun 29ste levensjaar. Dit heeft onder meer geleid tot een ongekende groei in onvrijwillige kinderloosheid en hogere medische kosten. Een andere trend is de toenemende geneigdheid van mensen om elkaar op internet te ontmoeten en online met elkaar te communiceren en de opkomst van internet dating bij partnerkeuze. Partnerschappen zijn een belangrijke bouwsteen van de samenleving, waarbij mensen sterk geneigd zijn tot selectieve partnerkeuze en het kiezen van een partner die dezelfde eigenschappen heeft, bij voorbeeld wat betreft opleiding (zie figuur) of etnische achtergrond. Dit kan er toe leiden dat sociale ongelijkheid binnen een samenleving blijft bestaan of zelfs wordt versterkt. Melinda Mills wil haar onderzoek richten op 'vruchtbare' grenzen van het levenslooponderzoek.

Genen en demografie

Mills is van mening dat tot op heden de onderliggende biologische en genetische factoren die ons gedrag sturen grotendeels zijn genegeerd in demografisch en sociologisch onderzoek. Mills en haar collega's willen deze grens verleggen. In hun onderzoek naar reproductief en partnervormend gedrag gaan zij de complexe

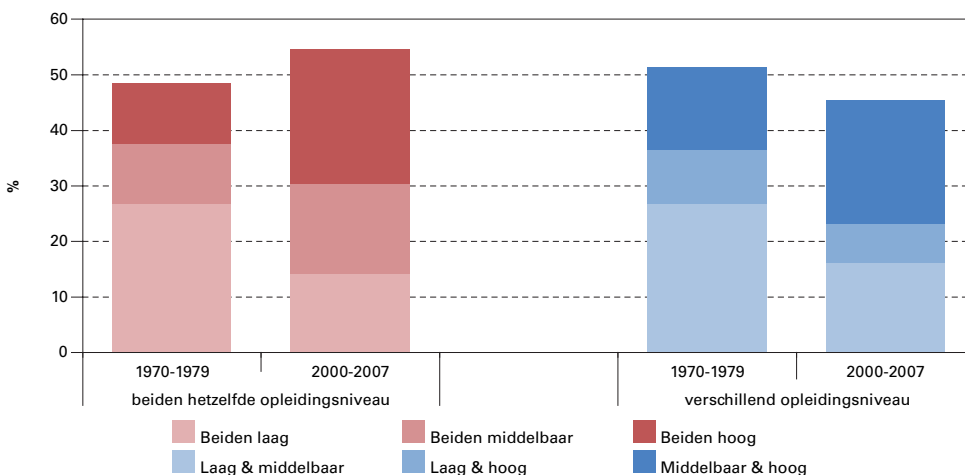
interactie tussen de sociale omgeving en onze genetische samenstelling bestuderen. Om de erfelijke component van demografisch gedrag te bestuderen gaat de onderzoeksgroep gebruik maken van een studie onder tweelingen. Verder is het de ambitie om een brug te slaan tussen sociaaldemografisch en genetisch onderzoek door het eerste zogenoemde GWAS (genome-wide-association-search)-onderzoek uit te voeren voor reproductieve keuze en partnervormend gedrag. Hierbij willen Mills en haar collega's niet alleen het bestaan van een onderliggende genetische architectuur voor gedrag onderzoeken, maar ook de relevante genen identificeren.

Partnerkeuze en internet

Een tweede te verleggen grens ziet Mills op het gebied van selectieve partnerkeuze. Eerder onderzoek was grotendeels gebaseerd op verhalen die door de proefpersonen zelf werden verteld of die werden vastgelegd door middel van enquêtes of registratiegegevens. In het nieuwe onderzoek wordt gebruikgemaakt van nieuwe gegevens over online dating uit elf Europese landen. Daarbij worden heel verschillende eigenschappen voor partnerkeuze onderzocht, zoals sociale eigenschappen (opleiding, etnische achtergrond), biologische eigenschappen (aantrekkelijkheid, lengte, gewicht) en levensstijl (roken, alcohol, sport). Daarna zal de onderzoeksgroep van Mills het daadwerkelijke zoekproces en de relatieresultaten op de langere termijn onderzoeken en overeenkomsten in gedrag in de loop van de tijd met elkaar in verband brengen.

Prof. dr. M.C. Mills, Rijksuniversiteit Groningen, e-mail: m.c.mills@rug.nl

Verdeling van samenwonende paren naar opleidingsniveau van de partners per startperiode van het samenwonen

Bron: CBS (2009), *Relatie en gezin aan het begin van de 21ste eeuw*. Den Haag: CBS, p. 38.

DEMOS verschijnt 10 x per jaar en wil de kennis en meningsvorming over bevolkingsvraagstukken bevorderen.

Gehele of gedeeltelijke overname van artikelen met bronvermelding wordt op prijs gesteld. Graag ontvangt de redactie een bewijsexemplaar.

Het NIDI is een instituut van de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen. Het NIDI houdt zich bezig met onderzoek naar bevolkingsvraagstukken.

colofon

DEMOS	is een uitgave van het Nederlands Interdisciplinair Demografisch Instituut (NIDI).
Redactie	Nico van Nimwegen, hoofdredacteur Hanna van Solinge, eindredacteur Peter Ekamper, webredacteur
Adres	NIDI/DEMOS Postbus 11650 2502 AR 's-Gravenhage
Telefoon	(070) 356 52 00
E-mail	demos@nidi.nl
Internet	demos.nidi.nl / www.nidi.nl
Abonnementen	gratis
Basisontwerp	Harmine Louwé
Druk	Nadorp Druk b.v., Poeldijk

Melinda Mills is hoogleraar Sociologie van de levensloop. Zij is verbonden aan de afdeling Sociologie van de Faculteit Gedrags- en Maatschappijwetenschappen van de Rijksuniversiteit Groningen. Zij sprak op 3 april 2012 haar oratie uit, getiteld: "Fertile frontiers: new approaches to interdisciplinary life course research".